Linux w systemach wbudowanych

Laboratorium L3 G1

Sprawozdanie

Adam Grącikowski, 327350

Warszawa, 23 kwietnia 2025

Spis treści

1	Cel ćwiczenia laboratoryjnego	2
2	Wymagania	2
3	Opis modyfikacji i konfiguracji Buildroota 3.1 Wspólna konfiguracja dla systemu Admin i User 3.2 Konfiguracja dla systemu Admin	3
4	Opis plików konfiguracyjnych i skryptów dołączonych do archiwum 4.1 Overlay na system User 4.2 Logika Bootloader-a	
5	Opis implementacji serwera WWW	5
6	Uruchamianie	6

1 Cel ćwiczenia laboratoryjnego

Celem ćwiczenia jest:

- zapoznanie się z bootloader'em U-Boot,
- implementacja prostego serwera uruchamianego na platformie Raspberry Pi.

2 Wymagania

- System administratora Admin powinien:
 - Pracować z initramfs.
 - Zawierać narzędzia do zarządzania kartą SD (partycjonowanie, formatowanie, kopiowanie poprzez sieć, naprawianie systemu plików itp.)
- Karta SD powinna zostać podzielona an 3 partycje:
 - VFAT z systemem ratunkowym (w katalogu rescue), oraz administracyjnym i jądrem systemu użytkowego (w katalogu user).
 - ext4 z systemem plików systemu użytkowego.
 - ext4 z danymi systemu użytkowego.
- System użytkowy User powinien:
 - Pracować z systemem plików ext4 na drugiej partycji.
 - Zawierać serwer WWW, zrealizowany przy pomocy środowiska Tornado języka Python:
 - * udostępniający pliki z partycji 3 na karcie SD wyświetlający listę tych plików,
 - * pozwalający na wybranie pliku do pobrania,
 - $\ast\,$ umożliwiający uwierzytelnionym użytkownikom wgrywanie nowych plików na tę partycję.
- Bootloader powinien umożliwiać określenie, który system (Admin czy User) ma zostać załadowany. Działanie bootloadera powinno być sygnalizowane w następujący sposób:
 - Zółta dioda powinna sygnalizować, że za chwilę sprawdzony zostanie stan przycisku.
 - Po sekundzie odczytywany jest stan przycisku. Jeżeli nie jest wciśnięty, powinien zostać załadowany system User.
 - Po sprawdzeniu przycisku żółta dioda powinna zostać zgaszona. Jeżeli został wybrany system User, powinna zostać zapalona zielona dioda, a jeżeli został wybrany system Admin, powinna zostać zpalona dioda czrewona.

3 Opis modyfikacji i konfiguracji Buildroota

3.1 Wspólna konfiguracja dla systemu Admin i User

- 1. Pobranie środowiska Buildroot, rozpakowanie oraz dokonanie wstępnej konfiguracji poprzez: make raspberrypi4_64_defconfig.
- 2. System configuration > Run a getty (login prompt) after boot > TTY port ustawione na console.
- 3. Build options > Mirrors and Download locations > Primary download site ustawione na http://192.168.137.24/dl.
- 4. Toolchain > Toolchain type ustawione na External toolchain.
- 5. Build options > Enable compiler cache zaznaczone i Compiler cache location ustawione na /malina/gracikowskia/ccache-br.

3.2 Konfiguracja dla systemu Admin

- 1. Filesystem images zaznaczona opcja initial RAM filesystem linked into linux kernel oraz Compression method ustawione na gzip.
- 2. System configuration > Enable root login and password > Root password ustawione na przykładowe hasło admin,123.
- 3. System configuration > System banner ustawione na Welcome Admin.
- 4. Target packages > BusyBox zaznaczona opcja Show packages that are also provided by busybox.
- 5. Target packages > Networking applications zaznaczona opcja dhcp (ISC) oraz dhcp client, a także netplug, ntp i ntpd.
- 6. System configuration > System hostname ustawione na admin.
- 7. Target packages > Filesystem and flash utilities zaznaczona opcja dosfstools, a w niej opcje fatlabel, fsck.fat oraz mkfs.fat.Dodatkowo zaznaczona opcja e2fsprogs, a w niej fsck oraz resize2fs.
- Filesystem images > ext2/3/4 root filesystem zaznaczona opcja additional mke2fs options.
- 9. Target packages > System tools > util-linux zaznaczona opcja mount/umount
- 10. Target packages > Libraries > Javascript > flot zaznaczona opcja resize. Target packages > Hardware handling > u-boot tools zaznaczona opcja mkimage.
- 11. Host utilities zaznaczona opcja host imx-mkimage.
- 12. Bootloaders zaznaczona opcja U-Boot oraz Board defconfig ustawione na rpi_4.

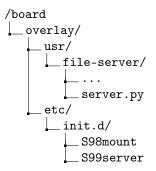
3.3 Konfiguracja dla systemu User

- 1. System configuration > Enable root login and password > Root password ustawione na przykładowe hasło user, 123.
- 2. System configuration > System banner ustawione na Welcome User.
- 3. System configuration > System hostname ustawione na user.
- 4. Filesystem images > ext2/3/4 variant ustawione na ext4.
- 5. W pliku board/raspberrypi4-64/genimage.cfg.in parametr size ustawiony na 256M.
- $6. \ \, \hbox{System configuration} \, > \, \hbox{Root filesystem overlay directories} \, \, \hbox{ustawione} \, \, \hbox{na} \, \hbox{board/overlay}.$
- 7. Target packages > Networking applications zaznaczona opcja dhcp (ISC) oraz dhcp client, a także netplug, ntp i ntpd.
- 8. Target packages > System tools zaznaczona opcja start-stop daemon.
- 9. Target packages > Interpreter languages and scripting zaznaczona opcja python3 oraz w External python modules zaznaczone opcje python-tornado i python-urllib3.

4 Opis plików konfiguracyjnych i skryptów dołączonych do archiwum

4.1 Overlay na system User

Rysunek 1 przedstawia strukturę plików dodanych w ramach nakładki (ang. overlay) na system User.

Rysunek 1: Struktura plików nakładce overlay

Folder file-server zostanie omówiony w rozdziałe 5. Najważniejszym jego elementem jest jednak plik server.py, zaznaczony na rysunku 1, do którego odwołuje się skrypt S99server.

Skrypt ten jest odpowiedzialny za zarządzanie uruchamianiem i zatrzymywaniem serwera (w naszym przypadku serwera opartego na Tornado).

Skrypt S98mount montuje trzecią partycję z urządzenia mmcblk0p3 do katalogu /mnt przy pomocy mount:

4.2 Logika Bootloader-a

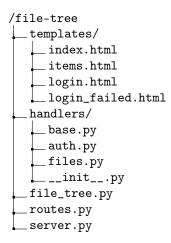
Dynamiczny wybór trybu pracy (Admin/User) został osiągnięty za pomocą jednego przycisku i wizualne potwierdzenie diodami. Logika ta znajduje się w pliku boot.txt.

Skrypt znajdujący się w pliku boot. txt został zmodyfikowany poleceniem:

```
mkimage -T script -C none -n 'Start script' -d boot.txt boot.scr
```

5 Opis implementacji serwera WWW

Implementacja logiki serwera WWW została umieszczona w projekcie file-server o strukturze przedstawionej na rysunku 2.

Rysunek 2: Struktura plików w projekcie file-tree

Główny skrypt uruchamiany podczas startu systemu to server.py. Przyjmuje on dwa pozycyjne argumenty - port o domyślnej wartości 8888 oraz address o domyślnej wartości 127.0.0.1.

Funkcja make_app() jest odpowiedzialna za stworzenie i konfigurację obiektu Application z modułu tornado.web. Funkcja main() jest natomiast odpowiedzialna za uruchomienie serwera oraz ustawienie obsługi sygnału SIGINT oraz SIGTERM w celu ładnego zakończenia działania serwera w przypadku nadejścia sygnału.

W pliku routes. py znajdują się stałe określające obsługiwane ścieżki API serwera (klasa Routes).

W pliku file_tree.py znajduje się funkcja build_file_tree() odpowiedzialna za rekurencyjne zbudowanie drzewa plików partycji.

W folderze handlers znajdują się implementacja odpowiednio logiki prostej autoryzacji użytkownika oraz operacji na plikach.

Zawartość wszystkich plików wymienionych na rysunku 2 została udostępniona wraz ze sprawozdaniem.

6 Uruchamianie

Po skonfigurowaniu obrazu systemu Admin, został on wygenerowany przy pomocy polecenia make. Następnie na kartę SD przesłane zostały pliki u-boot.bin oraz Image z podfolderu output/images głównego katologu Buildroot'a. Nazwy tych plików zostały zmienione odpowiednio na Image oraz Image.admin.

Aby uruchomić system Admin należało uruchomić polecenie reboot, a następnie wywołać ręcznie z konsoli odpowiednie linie z pliku boot.txt, prowadzące do załadowania obrazu Image.admin.

Kolejnym krokiem było pobranie na kartę SD przygotowanego wcześniej pliku boot.txt i zmodyfikowanie go przy pomocy polecenia:

```
mkimage -T script -C none -n 'Start script' -d boot.txt boot.scr
```

Plik boot.scr został następnie umieszczony w katalogu głównym pierwszej partycji.

Po skonfigurowaniu obrazu systemu User, został on wygenerowany przy pomocy polecenia make. Następnie na kartę SD przesłane zostały pliki Image oraz rootfs.ext2 z podfolderu output/images głównego katologu Buildroot'a.

Nazwa pliku z obrazem systemu User została zmieniona na Image.user.

Kolejnym krokiem było stworzenie i sformatowanie partycji zgodnie z wymaganiami. Stworzenie partycji zrealizowano przy pomocy interaktywnego narzędzia fdisk:

```
fdisk /dev/mmcblk0
D
3
D
2
N
Ρ
2
<enter>
+500M
N
Ρ
3
<enter>
+500M
   Partycje zostały następnie sformatowane:
mkfs.ext4 /dev/mmcblk0p2
mkfs.ext4 /dev/mmcblk0p3
   dane przeniesione:
dd of=/dev/mmcblk0p2 if=rootfs.ext2 bs=4096
   a rozmiar dopasowany:
resize2fs /dev/mmcblk0p2
```

Literatura

- [1] dr hab. inż. Wojciech Zabołotny, prezentacja do Wykładu 6.
- [2] Biblioteka Tornado https://www.tornadoweb.org/en/stable/, dostęp 23 kwietnia 2025
- [3] Szkielet skryptu zarządzającego serwerem https://gist.github.com/mrowe/8b617a8b12a6248d48b8, dostęp 23 kwietnia 2025
- [4] Podział i formatowanie dysku w trybie tekstowym https://linuxiarze.pl/partycje4/, dostęp 23 kwietnia 2025
- [5] Resize2fs Command https://www.thegeekdiary.com/resize2fs-command-examples-in-linux/, dostęp 23 kwietnia 2025